

ปฏิสัมพันธ์ของพ่อค้าชาวกัมพูชาในพื้นที่การค้าชายแดน: กรณีศึกษา ตลาดโรงเกลือ จังหวัดสระแก้ว

นางสาวพีรญา กองกาญจนาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา พัฒนามนุษย์และสังคม (สหสาขาวิชา)

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INTERACTION AMONG CAMBODIAN MERCHANTS IN BORDER TRADING AREAS:
A CASE STUDY OF RONGKLUA MARKET, SA KAEO PROVINCE

Miss Peeraya Kongkachuichai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Human and Social Development

(Interdisciplinary Program)

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

490546

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปฏิสัมพันธ์ของพ่อค้าชาวกำพูชาในพื้นที่การค้าชายแดน: กรณีศึกษา
ตลาดโรงเกลือ จังหวัดสระแก้ว

โดย

นางสาวพีรญา คงกาญจนาย

สาขาวิชา

พัฒนามนุษย์และสังคม

อาจารย์ที่ปรึกษา

นางสาววัชรินทร์ ยงศิริ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร. ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงศาพิชญ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(นางสาววัชรินทร์ ยงศิริ)

..... กรรมการ
(ดร. นฤมล บรรจงจิตร)

..... กรรมการ
(นางสาวพรพิมล ศรีโชติ)

พีรญา คงคาภูฉาย: ปฏิสัมพันธ์ของพ่อค้าชาวกัมพูชาในพื้นที่การค้าชายแดน: กรณีศึกษา ตลาด
โรงเกลือ จังหวัดสระแก้ว. (INTERACTION AMONG CAMBODIAN MERCHANTS IN BORDER
TRADING AREAS: A CASE STUDY OF RONGKLUA MARKET, SA KAEO PROVINCE)
อาจารย์ที่ปรึกษา: นางสาววัชรินทร์ ยงศิริ, 213 หน้า.

สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพัฒนาการของการเข้ามาค้าขายของกลุ่มพ่อค้าชาว
กัมพูชาในตลาดโรงเกลือตั้งแต่ปี 2531 จนถึงปี 2549 วิเคราะห์แบบแผนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อค้าชาวกัมพูชา
กับกลุ่มต่างๆ ภายใต้กิจกรรมการค้าที่มีระหว่างกัน และวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เอื้อต่อการดำรงอยู่และการเติบโตของ
กลุ่มพ่อค้าชาวกัมพูชาซึ่งอาจนำไปสู่การเกิดชุมชนการค้าขนาดใหญ่ภายใต้พื้นที่การค้าชายแดนแห่งนี้ในอนาคต
พัฒนาการการเดินทางเข้ามาค้าขายของกลุ่มพ่อค้าชาวกัมพูชาในพื้นที่ตลาดโรงเกลือ นั้น มีจุดเริ่มมาจากการ
เปิดจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าบ้านคลองลึก - ปอยเปต และมีการสร้างตลาดการค้าในปี 2534 ซึ่งเป็นผลจาก
นโยบายการแปรสนามรบเป็นสนามการค้าของรัฐบาลภายใต้การนำของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ โดยปัจจุบันปี
2549 มีกลุ่มพ่อค้าชาวกัมพูชาในตลาดโรงเกลือทั้งหมดที่เดินทางแบบไปกลับเช้า-เย็น และกลุ่มที่เข้ามาค้าขายและ
พักอาศัยในฝั่งไทยโดยเฉลี่ย วันละ 3,500 – 4,000 คน

การค้าดำรงอยู่และเติบโตของกลุ่มพ่อค้าชาวกัมพูชาในตลาดโรงเกลือ นั้นเกิดขึ้นจากปัจจัยสำคัญ 2
ประการคือ

ประการแรก การดำรงอยู่และการเติบโตของกลุ่มพ่อค้าชาวกัมพูชาในพื้นที่ตลาดโรงเกลือถือเป็น
ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ของผู้คนที่ก่อตัวขึ้นจากลักษณะเฉพาะของพื้นที่ชายแดนที่เอื้อให้ชาวไทย
และชาวกัมพูชาได้มีโอกาสในการติดต่อสัมพันธ์กันมาโดยตลอด ความเป็นคนชายแดนของทั้งสองชาติ จึงมีความ
คุ้นชินกับการปฏิสัมพันธ์กับคนในอีกฝั่งชายแดน โดยไม่รู้สึกแปลกแยก ประกอบกับเป็นความสัมพันธ์ระหว่าง
กันภายใต้กิจกรรมการค้าที่มุ่งเน้นผลประโยชน์ทางธุรกิจมากกว่าความแตกต่างทางชาติพันธุ์ และความขัดแย้งใน
เรื่องอุดมการณ์ระหว่างรัฐที่มีอยู่ จึงทำให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันเป็นไปในทิศทางที่ดี จนเกิดเป็นพัฒนาการการ
เดินทางเข้ามาค้าขายของกลุ่มพ่อค้าชาวกัมพูชาที่ทวีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆตามการพัฒนาเชิงพื้นที่การค้าและสภาพ
การค้าในตลาดโรงเกลือ

ประการที่สอง ปัจจัยเสริมจากภาครัฐ และภาคเอกชนที่เอื้อให้เกิดการหลั่งไหลของกลุ่มพ่อค้าชาว
กัมพูชา อันได้แก่ แรงผลักดันทางเศรษฐกิจอันเป็นผลพวงจากปัญหาการเมืองภายในของกัมพูชาในช่วงปี 2518 -
2534 และแรงสนับสนุนจากภาครัฐ และภาคเอกชนของฝ่ายไทยในการพัฒนาพื้นที่การค้าชายแดนเพื่อรองรับการ
เดินทางเข้ามาค้าขายของชาวกัมพูชา

จากพัฒนาการของผู้คนที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์อันดีของทั้งชาวไทยและชาวกัมพูชาซึ่งก่อตัวมาจาก
ลักษณะเฉพาะของพื้นที่ชายแดน ประกอบกับกลไกของภาครัฐ และภาคเอกชนที่สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเชิง
พื้นที่ และสภาพการค้านำไปสู่พัฒนาการทางสังคม จากสังคมการค้าขนาดเล็กพัฒนามาเป็นสังคมการค้า
ขนาดใหญ่ที่มีส่วนผสมของคนต่างเชื้อชาติ โดยตัวผู้ค้าและรูปแบบของสินค้ามีการเปลี่ยนแปลง และมีความ
หลากหลายมากขึ้น ดังที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน เมื่อพิจารณาจากโครงสร้างทางสังคมที่เปิดรับการเข้ามาของ
กลุ่มพ่อค้าต่างชาติ ประกอบกับศักยภาพในการเติบโตของพื้นที่การค้าชายแดนแห่งนี้ ทำให้สามารถคาดการณ์ได้
ว่าตลาดโรงเกลือมีแนวโน้มที่จะกลายสภาพจากตลาดการค้าระหว่าง ไทยและกัมพูชา ขยายไปสู่การเป็นศูนย์กลาง
การค้าระหว่างประเทศในอนาคต

สหสาขาวิชา พัฒนามนุษย์และสังคม
ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนิสิต *พีรญา คงคาภูฉาย*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *วัชรินทร์ ยงศิริ*

#4789115020: MAJOR HUMAN AND SOCIAL DEVELOPMENT (INTERDISCIPLINARY PROGRAM)

KEY WORD: BORDER TRADING AREA/ CAMBODIAN MERCHANT/ GOOD RELATIONS/ RONGKLUA MARKET

PEERAYA KONGKACHUICHAI: INTERACTION AMONG CAMBODIAN MERCHANTS IN BORDER TRADING AREAS: A CASE STUDY OF RONGKLUA MARKET, SA KAEO PROVINCE. THESIS ADVISOR: WATCHARIN YONGSIRI, 213 pp.

The objective of this research is to study the development of the Cambodian merchants doing business in the RongKlua Market from the years of 1988 to 2006, analyze the pattern of the interaction between the Cambodian merchants and other groups within the activities that are done together, and analyze the factors which would support the well-being and the growth of the Cambodian merchants which might lead to the construction of a big commercial community within this trading area in the future.

The development of the Cambodian merchants coming into the country to do business at these border areas has started since the policy of the temporary permitted area of KlongLuek – PoiPet with the addition of the construction of the market in 1991 which is part of the government’s policy of “Transforming the Battle field into a Market Field” due to the lead of General Chadchai Chunhawan. As in the present, 2006, we have Cambodian merchants, either those coming in the morning and leaving by night or those staying here in the borders of Thailand, all together 3,500 – 4,000 people.

The well – being and growth of the Cambodian merchants in the RongKlua Market is affected by 2 factors as follows;

1) The well-being and growth of the group of Cambodian merchants in the area of RongKlua Market is considered to be a phenomenon which is caused by the interaction of people which originated from the national border’s characteristics which gives the chance for Cambodian and Thai people to interact with each other. From the fact that they are on the borders, they would feel familiar with the people from the opposite side, without any feeling of discrimination with the fact that the relationship is mostly on the terms of business for their own benefits. The difference in nationality and the debate on the industrial aspects among the nations which is still present, therefore the relationship between them would still be going in a good direction. This results with the development of the cross – border commerce of the Cambodian merchants which is increasing in line with the improvement of the market place of the RongKlua Market.

2) The supporting factors from both the public and private organizations which influences the increase of Cambodian merchants, namely, the economical pressure resulting from the internal political crisis of Cambodia in 1975 – 1991, in addition with the support from Thailand’s public and private organizations by developing the border’s market place to be able to handle the amount of Cambodian merchants entering the country.

From the development of the people resulting from the interaction between the Thai and Cambodian people which originated from the characteristics of the people within the national border area in addition with the mechanisms from the public and private organizations which influences the territorial and marketplace development. This would lead to the social development, from a small commercial community to a large commercial community with a mixture of nationalities with a variety of merchants and merchandise as seen in the present days. Considering from the social structure which welcomes the entry of foreign merchants in addition with the development capability of this borderline marketplace, it can be predicted that there would be chance that the RongKlua Market can develop from a marketplace for Thai and Cambodia merchants to an international marketplace in the future.

Field of study Human and Social Development
Academic year 2006

Student’s signature.....*Wong A.*
Advisor’s signature.....*John Cesar*

กิตติกรรมประกาศ

สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลต่างๆหลายท่าน ผู้เขียนขอขอบพระคุณอย่างสูงสำหรับท่านอาจารย์วัชรินทร์ ยงศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่เสียสละเวลาเพื่อให้คำปรึกษาแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด รวมถึงให้โอกาสแก่ผู้เขียนในการเป็นผู้ติดตามเดินทางไปยังจังหวัดต่างๆของประเทศกัมพูชา ซึ่งถือเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กับผู้เขียน และนำมาซึ่งข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ในงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เพิ่มขึ้น อีกทั้ง ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ท่านอาจารย์พรพิมล ศรีโชติ สำหรับคำแนะนำต่างๆที่เป็นประโยชน์อย่างมากต่องานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

และสำหรับการปฏิบัติภาคสนาม ผู้เขียนขอขอบพระคุณบุคคลท่านต่างๆที่เสียสละเวลาในการให้ข้อมูล อันมีรายชื่อดังต่อไปนี้ คุณทรงยศ เทียนทอง (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว) คุณปฏิวัติ เสือโต (ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว) ซึ่งเป็นท่านที่อนุญาตให้ผู้เขียนได้เข้าไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ และอำนวยความสะดวกในการจัดหาทีมให้คุณสมศักดิ์ นามวงศ์ (ประธานชมรมชาวโรงเกลือ) พ.ต.ท.พันธุ์ศักดิ์ คำดี (รองผู้กำกับการด่านตรวจคนเข้าเมืองอรัญประเทศ) คุณพลิชฐ์ธร เลิศไกร(สารวัตรศุลกากร ประจำด่านศุลกากรอรัญประเทศ) คุณชัชชนะ หมายงาน (หนึ่งในนักธุรกิจรายใหญ่ในตลาดโรงเกลือ) รวมถึงครอบครัวร้านทองรุ่งเรือง ป้าหมวย และน้ำฟ้า สำหรับการอนุเคราะห์ที่พักให้แก่ผู้เขียน คุณ Seak Heang (เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของตลาดโรงเกลือชาวกัมพูชา) ที่เสียสละเวลาในการเป็นทั้งล่าม ผู้ประสานงาน ผู้นำทางเมื่อครั้งที่ผู้เขียนเดินทางไปเก็บข้อมูลในฝั่งปอยเปต กัมพูชา และกลุ่มพ่อค้าชาวกัมพูชาทุกท่านที่เสียสละเวลาให้ข้อมูลเพื่อนำมาเขียนในวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ แม่ ที่คอยเป็นกำลังใจ และแรงสนับสนุนสำคัญสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ รวมไปถึงญาติพี่น้อง และเพื่อนๆที่คอยถามไถ่ และเป็นกำลังใจให้กับผู้เขียนมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล.....	1
1.2 คำถามงานวิจัย.....	5
1.3 สมมติฐานในการวิจัย.....	5
1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
2.1.1 ทฤษฎีการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างประเทศ (Interdependence Theory).....	8
2.1.2 ทฤษฎีเกี่ยวพัน (Linkage Theory) หรือ การเมืองเกี่ยวพัน (Linkage Politics).....	10
2.1.3 แนวคิดว่าด้วยพื้นที่ชายแดน (Borderland).....	16
2.1.4 แนวคิดว่าด้วยความร่วมมือที่สร้างขึ้นอย่างเงียบๆ (Tacit cooperation).....	20
2.1.5 แนวคิดว่าด้วยการปรับตัวตามทฤษฎีการบูรณาการ (Integration).....	21
2.2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
2.3. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	33

บทที่ 3	วิธีการดำเนินการวิจัย	
3.1.	ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย	36
3.2.	ข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	37
3.3.	ขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview)	42
3.4.	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
3.5.	ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล	44
บทที่ 4	กลไกของภาครัฐและภาคเอกชนต่อการพัฒนาพื้นที่การค้าชายแดน บริเวณตลาดโรงเกลืออำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว	
4.1.	นโยบายการค้าระหว่างไทย-กัมพูชา(ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2531 – 2549) ที่ส่งผลต่อการพัฒนาพื้นที่ชายแดนบริเวณตลาดโรงเกลือ	46
4.2.	กลไกของภาครัฐในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชาบริเวณตลาดโรงเกลือ	
4.2.1	กลไกของภาครัฐในระดับจังหวัด	55
4.2.2	กลไกของภาครัฐในระดับท้องถิ่น	60
4.3.	กลไกของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่บริเวณตลาดโรงเกลือ	
4.2.3	กลไกของภาคเอกชนที่เข้ามาพัฒนาพื้นที่บริเวณตลาดโรงเกลือ	64
4.2.4	กลไกของภาคเอกชนที่เกิดขึ้นเพื่อการตรวจสอบ และทานอำนาจของรัฐ ในการบริหารพื้นที่ตลาดโรงเกลือ	65
บทที่ 5	สภาพทั่วไปของตลาดโรงเกลือ (ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2534 –2549)	
5.1	ภูมิหลังของตลาดโรงเกลือ	68
5.2	ลักษณะทางกายภาพของตลาดโรงเกลือ	71
5.3	การบริหารจัดการตลาดโรงเกลือ	76
5.4	สภาพการค้าโดยทั่วไปภายในตลาดโรงเกลือ	82
5.5	กิจกรรมการค้าชายภายในตลาดโรงเกลือ	88
5.6	การกำเนิดของสินค้าภายในตลาดโรงเกลือ	91

บทที่ 6	พัฒนาการการเดินทางเข้ามาค้าขายของกลุ่มพ่อค้าชาวกัมพูชา	
6.1.	ระยะของการเริ่มก่อตั้งตลาดการค้า(พ.ศ. 2534 – 2535)	106
6.2.	ระยะที่สอง(พ.ศ. 2536 – 2540)	109
6.3.	ระยะปัจจุบัน (พ.ศ. 2541 – 2549)	110
บทที่ 7	ปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มพ่อค้าชาวกัมพูชาในพื้นที่ตลาดโรงเกลือ	
7.1	การเดินทางเข้ามาค้าขาย	129
7.2	การติดต่อเพื่อสร้างพื้นที่การค้า	136
7.3	การนำสินค้าเข้ามาจำหน่าย	138
7.4	การสร้างเครือข่ายทางการค้า	145
7.5	การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในบริบทการค้าและ เมื่อต้องเข้ามาพักอาศัยในฝั่งไทย	147
บทที่ 8	บทสรุปและวิเคราะห์	159
	รายการอ้างอิง	169
	ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.	สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจจิระวัตติ์ – เจ้าพระยา – แม่โจง (ACMECS)	175
ภาคผนวก ข.	ประกาศกระทรวงกลาโหม เรื่อง กำหนดชนิดหรือประเภทสินค้า ควบคุมในเขตควบคุม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2533	179
ภาคผนวก ค.	ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การเปิดจุดผ่านแดนถาวรด้านอำเภอ อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว และอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด	181
ภาคผนวก ง.	ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาล แห่งราชอาณาจักรกัมพูชาว่าด้วยการสัญจรข้ามแดน ระหว่างประเทศทั้งสอง	182
ภาคผนวก จ.	ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การขยายเวลาเปิดจุดผ่านแดนถาวร ด้านจังหวัดสระแก้ว จังหวัดตราด และจังหวัดสุรินทร์	188
ภาคผนวก ฉ.	ตัวอย่างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	189
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	213

สารบัญญภาพ

ญ

ภาพประกอบ	หน้า
รูปภาพที่ 3.1	40
รูปภาพที่ 3.2	41
รูปภาพที่ 4.1	53
รูปภาพที่ 4.2	57
รูปภาพที่ 4.3	67
รูปภาพที่ 5.1	87
รูปภาพที่ 5.2	94
รูปภาพที่ 5.3	95
รูปภาพที่ 5.4	95
รูปภาพที่ 5.5	96
รูปภาพที่ 5.6	96
รูปภาพที่ 5.7	96
รูปภาพที่ 5.8	96
รูปภาพที่ 5.9	96
รูปภาพที่ 5.10	98
รูปภาพที่ 5.11	100
รูปภาพที่ 5.12	100
รูปภาพที่ 5.13	101
รูปภาพที่ 5.14	101
รูปภาพที่ 5.15	101
รูปภาพที่ 5.16	101
รูปภาพที่ 5.17	102

ภาพประกอบ	หน้า
รูปภาพที่ 5.18	ร้านค้าที่จำหน่ายถ้วยชาม จากประเทศจีน..... 102
รูปภาพที่ 5.19	ร้านค้าภายในตลาดโรงเกลือที่จำหน่ายเสื้อผ้าสำเร็จรูป..... 102
รูปภาพที่ 5.20	ร้านค้าภายในตลาดโรงเกลือที่จำหน่ายปลาแห้งและปลากรอบจากกัมพูชา..... 103
รูปภาพที่ 5.21	ร้านค้าภายในตลาดโรงเกลือที่จำหน่ายเครื่องหอยทั้งที่ผลิตในกัมพูชา และไทย..... 104
รูปภาพที่ 5.22	โกดังที่เก็บสินค้าของพ่อค้าชาวจีน..... 104
รูปภาพที่ 5.23	ร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าจิปาถะ ต่างๆจากประเทศจีน..... 104
รูปภาพที่ 6.1	แสดงขั้นตอนการตรวจเอกสารการเดินทางเข้าประเทศไทยของชาวกัมพูชา โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง..... 117
รูปภาพที่ 6.2	แสดงที่ตั้งบริเวณที่พักอาศัยของกลุ่มพ่อค้าชาวกัมพูชาที่เข้ามาค้าขายใน ตลาดโรงเกลือ..... 123
รูปภาพที่ 6.3	แสดงตัวอย่างหนังสือผ่านแดน (Border Pass)..... 124
รูปภาพที่ 6.4	แสดงตัวอย่างหนังสือผ่านแดน (Border Pass) (ต่อ)..... 125
รูปภาพที่ 6.5	แสดงตัวอย่างบัตรผ่านแดนชั่วคราว (Temporary Border Pass)..... 126
รูปภาพที่ 6.6	แสดงตัวอย่างบัตรควบคุมพิเศษ Immigration Card..... 127
รูปภาพที่ 7.1	แสดงภูมิทัศน์ของกลุ่มพ่อค้าชาวกัมพูชาที่เดินทางเข้ามาค้าขาย ในตลาดโรงเกลือ..... 131
รูปภาพที่ 7.2	แสดงระบบการซื้อขายสินค้าของกลุ่มพ่อค้าชาวกัมพูชาภายในตลาดโรงเกลือ..... 144
รูปภาพที่ 7.3	แสดงลักษณะที่พักอาศัยของกลุ่มพ่อค้าชาวกัมพูชาในพื้นที่ฝั่งไทย..... 155

สารบัญตาราง

ฎ

ตาราง		หน้า
ตารางที่ 7.1	ร้อยละของกลุ่มพ่อค้าชาวกำปงพูชาจำแนกตามภูมิลำเนาก่อนที่จะเข้ามาค้าขายในตลาดโรงเกลือ.....	130
ตารางที่ 7.2	ร้อยละของกลุ่มพ่อค้าชาวกำปงพูชาจำแนกตามอาชีพก่อนที่จะเข้ามาประกอบกิจการการค้าในตลาดโรงเกลือ.....	132
ตารางที่ 7.3	ร้อยละของกลุ่มพ่อค้าชาวกำปงพูชาจำแนกตามสินค้าที่จำหน่ายภายในตลาดโรงเกลือ.....	139
ตารางที่ 7.4	ร้อยละของกลุ่มพ่อค้าชาวกำปงพูชาจำแนกตามความสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อสื่อสารทางการค้า.....	151

สารบัญแผนภูมิ

จ

แผนภูมิ	หน้า
แผนภูมิที่ 4.1	
แสดงมูลค่าการค้าชายแดน ไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสระแก้ว ปี พ.ศ. 2535 – 2548.....	54
แผนภูมิที่ 5.1	
แสดงร้อยละของที่อยู่ของผู้ซื้อสินค้าในตลาดโรงเกลือ.....	89
แผนภูมิที่ 5.2	
แสดงสัดส่วนของสินค้าที่ขายในตลาดโรงเกลือ.....	90
แผนภูมิที่ 6.1	
แสดงสถิติการสัญจรเข้า – ออกของประชาชนชาวกัมพูชา ระหว่างปี 2543 ถึง 2548 จำแนกตามการใช้หนังสือเดินทาง (Passport) และหนังสือผ่านแดน (Border pass).....	116
แผนภูมิที่ 6.2	
แสดงสถิติการสัญจรเข้า – ออกของประชาชนชาวกัมพูชา ระหว่างปี 2543 ถึง 2548 จำแนกตามการใช้บัตรผ่านแดนชั่วคราว (Temporary Border Pass).....	117